

Пилипів Н.І., д.е.н., проф.,

Мотиль В.М., аспірант

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ЗАВДАННЯ БУХГАЛТЕРІВ З УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Новітні розробки у сфері інформаційних технологій, конкурентне середовище, яке швидко змінюється та зростаюча глобалізація бізнесу зумовили необхідність у пошуку нових підходів до управління з урахуванням стратегії розвитку підприємства у процесі здійснення його діяльності.

Зміна управлінської орієнтації зумовлює зміни не тільки в наборі інструментарію і масштабах управлінського обліку, але і в завданні бухгалтера з управлінського обліку на підприємстві. Розуміючи необхідність змін у завданнях бухгалтерів з управлінського обліку, науковці Сігел Г. і Соренсен Дж. (Siegel, Sorensen, 1999) ще у 1999 р. аргументували, що завдання бухгалтерів з управлінського обліку повинні відповідати інформаційним запитам менеджменту, і тому такі бухгалтери мають постійно розвиватися, щоб залишатися актуальними у мінливому бізнес-середовищі [1, с. 13].

Традиційно склалася думка про те, що роль бухгалтера з управлінського обліку – це роль посередника, який відповідає за надання необхідної облікової інформації особам, які приймають управлінські рішення на підприємстві. Бухгалтер з управлінського обліку відповідає за формування і використання обліково-інформаційної системи, у межах якої відбувається збір, обробка, інтерпретація та передача облікової інформації менеджерам для її використання в середині підприємства з метою досягнення ефективності і результативності його діяльності. Таким чином, функціональні обов'язки бухгалтера з управлінського обліку, формувалися на основі таких основних дій, як: облік витрат і калькулювання собівартості продукції та визначення її ціни; планування і контроль витрат; формування інформації для прийняття управлінських рішень [2, с. 17].

Однак, на сьогоднішній день оперативної та фінансової інформація не є більше достатньою для задоволення постійно зростаючих потреб системи управління у сучасному бізнес-середовищі. Тому бухгалтер з управлінського обліку повинен здобути знання і навички, які б дозволили йому стати фахівцем з підтримки прийняття рішень у процесі як оперативного, так і стратегічного управління підприємством. Отже, з урахуванням викликів сьогодення відбувається посилення ролі бухгалтера з управлінського обліку в порівнянні із його традиційною роллю, у тому сенсі, що він повинен бути активним учасником процесу прийняття рішень, поряд з функціональними менеджерами на підприємстві. Така участь не тільки зробить його членом функціональної групи менеджерів підприємства, яка відповідає за реалізацію основної мети діяльності підприємства, а й зумовлює необхідність змін у характері роботи бухгалтерської служби і перейти з категорії «персонал» до категорії «діловий партнер» підприємства.

Виходячи з вищенаведеного, вважаємо, що завданнями бухгалтерів з управлінського обліку, які реалізують його мету та відповідатимуть на

інформаційні виклики сучасного бізнес-середовища системи управління підприємством є:

- раціональна організація облікового процесу на підприємстві, зокрема, у частині виявлення, реєстрація, накопичення, підготовка, інтерпретація, узагальнення і передача обліково-аналітичної інформації;

- інформаційна підтримка розробки стратегії розвитку підприємства та підтримка досягнутого рівня конкурентоспроможності і його підвищення;

- інформаційна та експертна підтримка процесу прийняття як оперативних, так і стратегічних управлінських рішень на підприємстві;

- інформаційне забезпечення процесу бюджетування, формування ключових планових показників та норм витрачання ресурсів, прогнозування майбутніх результатів роботи центрів відповідальності та діяльності підприємства у цілому з метою забезпечення реалізації його стратегії розвитку;

- забезпечення зворотного зв'язку для моніторингу досягнутих результатів за видами діяльності, центрами відповідальності, якими є підрозділи підприємства, та їх узгодження зі стратегічними цілями;

- контроль за раціональним використанням ресурсів підприємства, прогнозування ризиків та оцінка достатності капіталу для успішної реалізації стратегії розвитку підприємства;

- формування ефективної системи мотивування та відповідальності менеджерів за результати роботи.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що з урахуванням викликів бізнес-середовища ставляться нові інформаційні запити перед бухгалтерами з управлінського обліку, що й зумовило дослідження їхніх завдань на підприємстві. Тепер окрім професійних обліково-аналітичних знань і навичок, бухгалтер з управлінського обліку повинен володіти також й управлінськими, які дозволяють забезпечити організацію управлінського обліку на належному рівні та процес представлення необхідної обліково-аналітичної інформації менеджерам різних рівнів управління для формування альтернатив та прийняття як оперативних, так і стратегічних рішень. Тобто, бухгалтер з управлінського обліку трансформується з категорії «персонал» у категорію «діловий партнер» підприємства.

Список використаної літератури:

1. Siegel G. *Counting More, Counting Less: Transformations in the Management Accounting Profession* / G. Siegel, J. Sorensen // *The 1999 Practice Analysis of Management Accounting – Executive Summary*, USA: Institute of Management Accountants. – 1999. – p. 13.

2. Williamson D. *Cost and Management Accounting* / D. Williamson // *New Dehli: Prentice-Hall of India Private Ltd.* – 2003. – pp. 16-18.